

ДНІПРОПЕТРОВСЬКА АКАДЕМІЯ МУЗИКИ ім. М. ГЛІНКИ

Кафедра «Вокально-хорового мистецтва»

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ СЦЕНІЧНОГО РУХУ

Рівень вищої освіти	перший
Ступінь вищої освіти	бакалавр
Галузь знань	02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність	025 «Музичне мистецтво»

**Дніпро
2019**

Інформація про викладача	
ПІБ	Мішин Олександр Миколайович, артист, провідний майстер сцени
Посада	викладач кафедри «Вокально-хорового мистецтва» Дніпропетровської академії музики ім. М. Глінки
Місце роботи	Дніпропетровська академія музики ім. М. Глінки
Адреса кафедри	м. Дніпро, вул. Ливарна, 10, каб. 420
Контакти	09673456123
E-mail	michinalex@rambler.ru
Консультації Час	відповідно до графіку індивідуальних консультацій, що розміщений на інформаційному стенді кафедри
Місце	Дніпропетровська академія музики ім. М. Глінки, м. Дніпро, вул. Ливарна, 10, каб. 420

1. ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Сценічний рух як предмет має свою історію і сформовані традиції. Його наукову основу слід розглядати набагато ширше, ніж пряме використання досягнень К. Станіславського і В. Мейєрхольда в роботі над зовнішньою технікою актора, а так само досвіду основоположників предмета — І. Іванова, І. Коха, О. Немеровського. Принципи театральної біомеханіки зумовлені самою природою руху. Будь-яка театральна дисципліна — сценічний рух, сценічна мова або майстерність актора — розвивається завдяки майстрові- педагогові. Тому теми педагогічних стилів, етики, авторської методики завжди є актуальними для театральної школи. Розвинути в молодого актора інтерес до творчості, зміцнити його у творчих прагненнях — головне завдання педагога.

	Години	Кредити
Курс 2; семестри 3-4		
Всього годин за навчальним планом, з них:	150	5
практичні заняття	80	
самостійна робота	70	
Форма підсумкового контролю	залік	

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета викладання навчальної дисципліни «Основи сценічного руху» – розкриття творчих здібностей і розвиток психофізичних можливостей природного апарата студентів, виховання пластичної культури виконавця, набуття початкових вмінь підвищувати і творчо використовувати пластичну виразність виконавців.

Основними завданнями навчальної дисципліни «Основи сценічного руху» є всебічний розвиток тіла шляхом різноманітних тренувань; усунення індивідуальних фізичних і психічних недоліків; розширення діапазону рухових можливостей; уміння вибудовувати пластичні фрази і діалог з партнером на основі набутих навичок.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: закони руху на сцені і закони управління апаратом втілення; методику виконання комплексу вправ фізичного тренінгу.

вміти: скласти і виконувати комплекс вправ фізичного тренінгу; виконувати вправи для розвитку координації рухів; виконувати спеціальні вправи для розвитку виразності рук; опановувати нові рухи, набувати нові уміння і навички в процесі тренінгу; розширяти діапазон рухових можливостей; користуватися своїм фізичним апаратом (руховими уміннями і навичками) для досягнення творчої мети.

3.МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

1) за джерелом інформації: • словесні: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – презентація), пояснення, розповідь, бесіда; • наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація; • практичні: вправи;

2) за логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні;

3) за ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі;

4) за ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача;

5) самостійна робота студентів: розробка і виконання індивідуальних навчальних тренінгів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

4.КОМПЕТЕНТНОСТІ, РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

(згідно стандарту вищої освіти України)

Вправи з дисципліни «Основи сценічного руху» сприяють зміцненню м'язового апарату, розвивають групу м'язів, дають можливість студентам-вокалістам оволодіти манерою виконання танців у оперній та оперетковій виставах. Виховання сценічної культури є невід'ємним від уваги до зовнішньої вигляду студентів, постави. Опановуючи вправи з дисципліни «Основи сценічного руху» студент-вокаліст відпрацьовує координацію рухів, витривалість, дихання, розвивається фізично.

КОМПЕТЕНТНОСТІ (ЗАГАЛЬНІ):

-розуміння предметної області (сценічний рух, фехтування) та розуміння професійної діяльності (артист-вокаліст);

-пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел;

-міжособистісна взаємодія;

-критика та самокритика;

-оцінка та забезпечення якості виконуваних робіт;

-використання широкого спектру міждисциплінарних зв'язків для забезпечення освітнього процесу у театрах: опери та балету, музично-драматичному;

ФАХОВІ:

-здатність до поєднання пластичної виразності тіла майбутнього співака з існуючою системою вокального виконавства;

- здатність до аналізу та засвоєння вдосконаленої постави і ходи, вокально-рухової координації, особливостей стильової поведінки;
- здатність до виконання сценічних трюків, техніки сценічного перенесення партнера, принципів і техніки сценічного фехтування;
- здатність до осмислення використання навичок з дисциплін «хореографія» та «фізична культура».

ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

- застосовувати практичні фізичні знання з дисципліни «Основи сценічного руху» в процесі сценічної діяльності;
- вміння зосередити увагу до своєї постави і ходи задля виправлення недоліків, непов'язаних зі сценічним образом;
- вміння побудувати схему жестикуляцій відповідно до певного сценічному образу;
- вміння контролювати свій центр ваги, добиваючись повільного та органічного руху;
- вміння природньо існувати в костюмі відповідної стилістики;
- вміння безпечно виконувати сценічні падіння, стрибки, зіскоки індивідуально і в парі з партнером.
- виявляти розуміння фінансово-адміністративних принципів організації мистецьких заходів, закладів культури та музичної освіти.

Вправи з дисципліни «Основи сценічного руху» сприяють зміцненню м'язового апарату, розвивають групу м'язів.

5.ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. ПЛАСТИЧНІСТЬ

Тема 1. СКУЛЬПТУРНІСТЬ ТІЛА В РУСІ І СТАТИЦІ

Поняття скульптурності, за визначенням К.С.Станіславського. Естетичні вимоги до будови тіла і осанки виконавця. Найпоширеніші недоліки осанки і засоби їх ліквідації. Характерність ходи і статичних положень тіла. Безперервність рухів - одна з загальних навичок, що характеризують пластичну культуру виконавця. Уміння студента виконувати будь-які рухи з різною швидкістю і в різних темпах. Швидкість. Темп. Поняття про шість швидкостей. Біологічний й астрономічний час. Увага. Актор-вокаліст, як об'єкт уваги глядачів: відчуває турботу, почуття незручності, засмучення та ін., що викликає затиск м'язів обличчя, рук, ніг, голосу. Володіння м'язовим апаратом. М'язи та увага. Вправи на свободу м'язів. Вправи підвищують рівень психофізичних якостей дуже необхідним для якнайшвидшого створення фізичної поведінки в ролі. Одна частина вправ повинна підняти фізіологічний і емоційний тонус — підготувати мускулатуру, серцево-судинну систему і дихання, інша — покликана за допомогою простої координації зосередити увагу. Основні завдання: зміцнення м'язів тулуба, розвиток гнучкості суглобів, виправлення постав,

розвиток пам'яті на рухи. Тренування дихання у гімнастичних вправах. Спеціальні вправи для тренування дихання.

Практичні завдання: Вправи — при ході, бігі та підскоках, в випадках, присіданнях, на розвиток уваги: – На підлозі — стоячи, сидячи, на вколішках, лежачи. – Із застосуванням гімнастичної стінки. – Із застосуванням гімнастичної лавки. – Парна гімнастика (на підлозі, біля гімнастичної стінки, із застосуванням гімнастичної лавки та стільця). – Навички фізичних рухів з партнером. Постава і хода. Вдосконалення пластичних навичок починається з виправлення можливих помилок у поставі і ході у студента, за допомогою будь-якого тренувального комплексу. Розповісти і показати найбільш типові відхилення постави і ходи з метою їх виправлення. Необхідність проводити роботу і поза навчальній аудиторії. Красива і гарна хода не тільки успішне виконання ролі, і дуже необхідно в житті. Від гарного до горбатого, клишоногого, шкутульгаючого, скарлюченого. Практичні завдання: Правильна хода, положення стоп, колін. Кореляція постави, з різними положеннями рук. З перенесенням уваги на інші об'єкти або партнерів. Зміна темпу музичної структури.

Тема 2. КРУПНИЙ ПЛАН РУХУ

«Крупний план руху» - локальний рух однієї частини тіла при загальній статиці. Композиційні прийоми побудови руху - ексцентричний і концентричний, їх змістовий та емоційний ефекти (концепції Ф.Дельсарта та В.С.Мейєрхольда). Розвиток всіх частин тіла та залежність кожного руху від положення тіла. Керування центром ваги тіла — вірний розподіл ваги на опорні точки від положення тіла. Навички керування інерціями тіла, опанування необхідної постави та ходи. Вдале виконання вправ в рівновазі є доказом досить високого рівня координації, достатньої м'язової напруги і сміливості. У вправах на рівновагу особливу роль відіграють ноги, які виконують функцію опори. Рівновагу в парі за допомогою рук, плечей, ніг, будь-яких інших предметів. Засвоївши комплекс вправ на рівновагу, студент з особливою виразністю зможе зрозуміти наскільки необхідна точність рухів, наскільки сильно будь-який (навіть дуже невелике) рух може змінити розташування тіла в просторі.

Вправи: - коригуючі (виправлення осанки і ходи). Тренування ходи по прямій, із поворотами на ходу, з зупинками, вгору та вниз по сходах, зі зміною напрямку і темпу; - на тренування навичок перервності та безперервності в рухах (у повільному і дуже повільному темпах, у нешвидкому і в дуже швидкому, з несподіваним і поступовим переходом від руху до статики і навпаки); - на тренування умінь виконувати рухи окремими частинами тіла (рукою, ногою, шиєю, очима, пальцями і т.п.) при повній нерухомості інших. Тренування умінь локалізувати рух в окремих групах м'язів і переводити його з одної групи в іншу; - побудовані за принципом ексцентричної і концентричної спрямованості руху і техніка їх виконання.

Практичні заняття: Хода на зменшеній опорі при поступовому збільшенні висоти, хода в поєднанні з рухами тіла, з текстом та співом в різних темпах, хода з присіданням та з прямою ногою. Самостійна робота: Засвоєння вправ на зосередження уваги Вдосконалення координації рухів, тренування швидкості реакції, розвитку сміливості та рішучості. Застосовуються акробатичні комплекси які складаються з перекидів, на обмеженому просторі і в різних темпах. За для того, щоб розвинути сміливість поступово виконання вправ з мата переносять на голу підлогу. Практичні заняття: 1. Підготовчі вправи: згуртування, переكاتи, баланс підскоки. 2. Перекиди вперед, назад, з опорою на одну руку та без опори. Парні перекиди, Перекиди з використанням стільців и столів. Бойові переكاتи «міст», стойка (на лопатках, руках). 3. Стойки на лопатках, на голові й руках, стойка на одному плечі, стойка на стільці, ходьба на руках. 4. Каскадні стрибки: каскад з місця, каскад з розбігу, каскад вдвох. 5. Парні вправи: сісти на плече партнера, сісти верхом на шию партнера, стойка на колінках партнера, на плечах партнера, на спині, переворот назад через спину партнера. 6. Перевертання та переكاتи через перепони. Опорні та безопорні стрибки.

Тема 3. ЖЕСТ ЯК ОДИН ІЗ ЗАСОБІВ ВИРАЖЕННЯ ДІЇ

Жест як один з основних способів відображення психофізичного стану актора при реалізації конкретної дії. Єднання форми і змісту жесту. Єдність форми та змісту жесту. Жест-ілюстративний, семантичний, емоційний. Сила, швидкість, амплітуда руху. Залежність змісту жесту від сили, швидкості та амплітуди виконавця. Якісна характеристика рухів і емоціональна виразність жесту. Сценічний жест за своєю структурою є багатограним, поєднує в собі словесну і фізичну дію. У життєвій ситуації ми не замислюємося про контролювання мови, деяких фізичних дій, з'єднаних з роботою правого і лівого півкуля головного мозку. Без координації не може бути жодного виразного жесту, руху, жодної точно виконаної мізансцени. Уміння свідомого управління даним процесом, а також побудова певних логічних схем-дій і контроль над їх виконанням далеко не другорядне завдання в вокально-театральній професії. Суміжні поняття: дисонанс, стереотип, затиск, пластична партитура ролі, побутової і виразний жест. Практичні заняття: Скоординувати свої жести, скоординувати свої жести в залежності від жестів партнера, партнери повинні взаємно скоординувати прості і складні жести, теж саме зі зміною темпу і кількості партнерів, етюди: «Клятва», «Коронація», «Вінчання», «Зміна караулу». Тренування внутрішньої здатності до виконуваних дій у поєднанні з готовністю тіла. Придумати власні вправи в умовах пропонованих обставин (побутові, фантастичні і т. д.).

Кисть — душа жесту. Залежність жесту від змістовності тексту та пластичної виразності в зоні безмовної дії при конкретних пропонованих обставинах. Концепція «Психологічного жесту» Михайла Чехова. Практичні

заняття: – Розвиток рухливості суглобів пальців, кистей, ліктів, плечового пояса, а також розробка м'язових груп кистей передпліч, плечей і над плечей обох кінцівок. – Симетричні і асиметричні рухи обох рук (моторного, танцюваль- ного, і стилізованого характеру). – Вправи на взаємодію рук в русі і в їх протидії (відштовхнути обома рукам від себе або притягти до себе, однією притягнути, а ін- шою відштовхнути і так далі ...). – Амплітуда жесту, рух зі зміною енергії, темпу одних і тих рухів в залежності від змісту і психоемоційного стану жесту. – Механізм стилізованого жесту (імпульс і хвиля — загальне та індивідуальне). – Вправа з уявленими предметами (передача відчуттів фізичного стану уявленого предмету, форми, ваги). Вдосконалення пластики жесту за допомогою розвитку рухливості суглобів обох кінцівок (розвороти, хвилеподібні і змієподібні рухи в пальцях, кистях, всією рукою). Виконання вправ на взаємодію рук, на симетричне і асиметричне єднання жестів.

Тема 4. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПЛАСТИКИ РУК ТА НІГ

Удосконалення пластики рук у світлі вчення К.С.Станіславського. Є.Б.Вахтангов про залежність руху від значимості тексту і про виражальні можливості їх поєднання. Концепція «психологічного жесту» Михайла Чехова. Вправи: - на розвиток рухливості пальців, кисті, ліктів, плеча, суглобів і всієї руки в цілому; - на симетричні та асиметричні рухи правої і лівої рук (моторного, танцювального або стилізованого характеру); - побудовані за принципом взаємодії обох рук або їх протидії (стиснути - розтягнути обома руками, притягнути - відштовхнути; або правою рукою - до себе, лівою - від себе і ін.); - рухи із зміною сили, розміру, темпу одних і тих же рухів як вияв залежності змістового і емоційного значення жесту. Пластика рук тренує ритмічність, спритність, координацію. Цей навик може знадобитися в різних п'єсах і інтермедіях, вирішених в комедійному і ексцентричному жанрі. Для тренувальних занять використовуються м'ячі або кулі розміру тенісного м'яча. Проводити заняття з удосконалення пластики рук слід з музичним супроводом, так як музика значно полегшує засвоєння пластичних прийомів, які побудовані на строгому і чіткому ритмі. Практичні завдання: Кидання і лов одного м'яча(предмета), вправу з двома м'ячами, перекидання м'ячів з рук в руку і з партнером, кидання двох м'ячів каскадом, кидання двох м'ячів однією рукою, перекидання трьох м'ячів з руки в руку. Зі зміною темпу і під акомпанемент з піснею, текстом. Засвоєння вправ з пластичних прийомів.

Ноги актора — це базовий інструмент, опора всього тіла. Його винятковість полягає в тому, що його фізичний стан в пластичному малюнку займає попереджаємий стан, що впливає на втілення пластичної виразності актора в цілому, як у статиці, так і в динаміці. Позиція ніг: у положенні сидячи, стоячи, при ходьбі як знак і жест. Виявлення характеру, поведінки в пластиці ніг. (Хода: моряка, балерини, фехтувальника, хода дитини і старого і т. д.). Практичні заняття: – Розвиток рухливості, амплітуди і швидкості руху в суглобах (тазостегнового, колінного, гомілковостопного). – Розвиток

сили, пружності, рівноваги. – Розвиток синхронних і асинхронних рухів обох ніг (танцювального і стилізованого характеру). – Розвиток хвильових і імпульсних рухів в координації з рухом всього тіла. – Використання стилізованих рухів, що імітують переміщення тіла в просторі на місці і в просуванні (концепція Етьєна Декру). – Вироблення характерності ніг в ході, в позах (сидячи, стоячи) і в танцювальних варіаціях. Вдосконалення пластичної виразності ніг за допомогою розвитку рухливості суглобів і еластичності м'язів. – Зміцнення м'язового апарату виконанням спеціальних вправ і поліпшення стрибучості. – Відпрацювання стилізованих рухів, що імітують пересування в просторі. – Виявлення характерних прикладів положень позицій ніг в різних життєвих ситуаціях, у тому чи іншому емоційному стані, а так само шляхом вивчення творів живопису, скульптури та графіки.

Тема 5. РОЗВИТОК РИТМІЧНОСТІ

Ритм як закономірне співвідношення частин, що творять органічну єдність цілого. Ритмічність як здатність людини створювати, виявляти і сприймати ритм. Метр, ритм і темп у різних видах мистецтва (музика, поезія, образотворче мистецтво, театр). Засоби створення сценічного самопочуття. Складова частина сценічної дії; темпо-ритм як характеристика зовнішніх ознак розвитку дії. Ритм як характеристика внутрішніх ознак розвитку дії. Практичні заняття: Складання комплексу вправ для розвитку вміння відчувати свої тіло, володіти ним. Вправи та етюди на сценічну дію.

Одним з важливих якостей актора-вокаліста є уміння уловлювати мелодію і передавати її характер відповідним рухом. Це більш ускладнена координація тіла, так як узгодження активності м'язів пов'язані з музичним ритмом і уявою. Даний комплекс спрямований на успішне виконання не тільки рухової дії, а й спілкування з партнером, предметом в умовах сценічного завдання. Суміжні поняття — ритм, темп, метр в різних видах мистецтва. Вчення К. С. Станіславського про темпоритм. При виконанні вправ можна діяти повільно, помірно, швидко і т.п. Практичні заняття: Вправи — «у парку», «танцмайданчик», «теніс». При цьому можна використовувати як уявлені предмети так і реальні. Скласти власну композицію на вибрану музичну тему зі зміною темпоритму.

Групова ритмічна пластична імпровізація найбільш складний процес пластичного виховання актора, що дозволяє підготувати психофізичний апарат тотального залучення до творчого процесу при конкретно поставленій задачі. Відчуття об'єму в чинному просторі, координація і узгодженість у групі при створенні пластичної композиції сприяє розвитку найбільш широкого діапазону пластичної виразності актора і швидкості його реакції. Організуючим початком групової ритмічної пластичної імпровізації є ретельно підібрана музична композиція. Однак, процес вирішення поставленого завдання перед групою, може проходити в абсолютній тиші, де організація обумовлена поетичним текстом, знання якої заздалегідь

визначено всіма учасниками групової ритмічної пластичної імпровізації. Практичні завдання: Вправи — «квадрат», «8-ми косинець», «передача імпульсу», «життя середовища». Засвоєння вправ на творчу фантазію.

Тема 6. ТЕМПОРИТМ СЦЕНІЧНОЇ ДІЇ

Визначення К.С. Станіславського “умовного” і “органічного” темпоритму. Темп і ритм руху. Слухове, зорове і м’язове сприймання темпоритму. Ритмічність як навички просторово-часової організації руху. Ритмічна пам’ять. Рух ритмічний і ритмізований. Ритмічний малюнок образу (ритмічна партитура). Умовність пластики у сценічному мистецтві. Внутрішня характерність образу та її пластичний вияв. Сильова і жанрова окресленість рухів. Відбір пластичних засобів за ознаками стилю і жанру. Музичність сценічної дії та пластична гармонія, її зміст і форма. Музикальність актора, як чутливість апарату втілення до відтінків і змін сценічної дії. Композиційні прийоми музичного мистецтва в театральній режисурі. Музика та її роль у створенні атмосфери ролі. Пластичний мотив та пластичний акцент. Композиційні принципи: мізансценування дії у виставі, повторення, контраст, варіація. Практичні заняття: Уміння акомпанувати всім тілом або його частиною, застосування пластичної поліфонії, на контрасті музичного твору, пластичні та евретмічні рухи поєднані в етюд. Засвоєння вправ руху з музичним твором.

В основу темпоритму сценічної дії закладена особлива стилістична технологія, що дозволяє грати на сцені не тільки персонаж — людину, а й, найчастіше, з персонажем — людиною чи іншим об’єктом реальної дійсності. Актор-вокаліст з самого початку вчиться створювати сценічні темпоритмічні образи на рівні фантазії та гри, притаманними тільки його мистецтву. Для цього артисту-вокалісту необхідно не тільки зберігати темпоритмічну органіку самопочуття свого даного персонажа, але і витримувати логіку поведінки при виявленні конкретного об’єкта реальної дійсності. Точна передача об’єкта за допомогою темпоритму сценічної дії вимагає гарного розвитку суглобів досконалого пізнання і технології роботи з уявленими предметами. Визнання ідентифікації робить мистецтво актора-вокаліста більш різноманітним за засобом виявлення, видовищним і уніфікованим. Практичні завдання: Робота з уявленим предметом, основні поняття про темпоритм сценічної дії у «мертвій точці», часткове уподібнення темпоритму сценічної дії (рука-під нос, рука-стіна, кисть-змія, кисть-риба, кисть-медуза, нога-мітла,) і повне уподобання. Засвоєння темпоритму сценічної дії у вправах з уявленими предметами.

Тема 7. ОСОБЛИВОСТІ ПОБУТОВОЇ ПЛАСТИКИ РУХІВ (різні історичні епохи)

Поводження з аксесуарами. Особливі навички поводження з елементами аксесуарів на вулиці, на прийомі, вдома. Їх зовнішній вигляд та

призначення. Практичні завдання: Комплекс вправ на вдосконалення володінням триуголкою, шпагою, тростиною, лорнетом, хустинкою, віялом, шаллю. Виявлення характеру через предмет. Засвоєння вправ з елементами аксесуарів. Історична конкретність у зображенні епохи і міра художньої умовності в реалістичному театрі. Етикет зовнішньої поведінки. Соціальний зміст етикету і форми його вияву. Конкретний зміст етикетної дії та її стилізація в пластиці. Користування аксесуарами Особливості користування речами світської необхідності: головним убором, тростиною, віялом, рукавичками, парасолькою. Практичні завдання: Комплекс вправ на поведження з циліндром, тростиною, віялом, рукавичками, парасолькою. Види уклонів з циліндром, поведження циліндром та тростиною з урахуванням ходи. Засвоєння вправ з користування різноманітними аксесуарами.

Змістовий модуль 2. СТИЛІСТИКА РУХІВ, МАНЕР ТА ЕТИКЕТУ (різні історичні епохи)

Тема 8. СТИЛЬОВІ ОСОБЛИВОСТІ ПЛАСТИКИ ІСПАНСЬКОГО ДВОРЯНСТВА XVII ст.

Засвоєння стильових особливостей пластики іспанського дворянства XVII ст. (осанка, хода, поведження зі зброєю, плащем, капелюхом, віялом, характерні пози і жести). Чоловічі та жіночі поклони. Вплив особливостей костюму на пластику. Манери та етикет поведінки при вітаннях та бесіді. Клятва. Правила виклику на дуель. Елементи релігійного ритуалу католицької церкви. Хода з поклонами, позами, жестами, хода в парах (кавалер з дамою) і без партнера. Рухи з плащем, віялом, капелюхом під час ходи та в позах, стоячи і сидячи. Практичні завдання: Жіноча та дівоча постава та уклін. Чоловіча постава: подвійний та потрійний уклін. Рухи руками та головою. Вправи на вдосконалення пластики. Засвоєння вправ з урахуванням особливостей епохи. Поведження з плащем, капелюхом та віялом Особливі навички поведження з предметами повсякденного побуту. Зовнішній вигляд значення та застосування. Практичні завдання: Комплекс вправ на вдосконалення вміння поводитися зі шляпою, віялом, плащем, парасолькою, хусточкою. Засвоєння вправ з атрибутами повсякденного побуту.

Тема 9. СТИЛЬОВІ ОСОБЛИВОСТІ ПЛАСТИКИ ФРАНЦУЗЬКОГО ДВОРЯНСТВА XVIII ст.

Засвоєння стильових особливостей пластики французького дворянства XVIII ст. (осанка, хода, поведження з тростиною, віялом). Чоловічий і жіночий уклін, постава і хода. Франція. Стильова поведінка та етикет, прийняті при королівському дворі і в колах знаті XVIII ст. Особливості

жіночого та чоловічого костюма характерного для цієї епохи. Поклони та вітальні жести. Хо́да з поклонами і позами. Поєднання жестів з ходою, рух парами (кавалер з дамою) і без партнера. Користування аксесуарами. Практичні завдання: З'єднання ходи з жестами і поклонами. Вітальний жест при ходьбі. Реверанс. Граціозні руки. Повітряний поцілунок. Вправи на вдосконалення пластики. Засвоєння вправ з урахуванням особливостей епохи.

Тема 10. СТИЛЬОВІ ОСОБЛИВОСТІ ПЛАСТИКИ УКРАЇНСЬКОЇ ЕЛІТИ XVI-XVII ст.

Засвоєння стильових ознак пластики російського боярства XVI-XVII ст. (осанка, хо́да, поклони, характерні пози та жести). Елементи релігійного ритуалу православної церкви. Поєднання ходи з позами, жестами, поклонами, із застосуванням аксесуарів. Засвоєння стильових ознак пластики різних верств суспільства в Україні і Росії XIX ст. Особливості пластики світської людини, військового, чиновника, (постава, хо́да, жестикуляція, способи втілення). Поведінка та манери панянки і офіцера, світської дами та чоловіка (Україна, Росія). Засвоєння стильових ознак пластики різних верств суспільства Росії XIX ст. Особливості пластики світської людини, військового, чиновника, священника. Постава, хо́да, жестикуляція. Особливості жіночої пластики. Принципові особливості вбрання різних прошарків суспільства. Особливості жіночої пластики (осанка, хо́да, жести, поклони). Хо́да з поклонами, рукостисканням, позами. Хо́да парами (кавалер з дамою) в різних обставинах (бал, прогулянка). Користування при спілкуванні з партнером аксесуарами (головним убором, тростиною, віялом, рукавичками). Практичні завдання: Вправи на вдосконалення пластики і манер. Хо́да з поклонами, рукостисканням, позами, зупинка, розворот. Хо́да парами. Прийом, прогулянка, світська бесіда. Кніксен, робота з юбкою, шлейфом. Запропонувати пані руку, сісти. Віддання честі. Засвоєння вправ з манер та етикету.

Тема 11. СЦЕНІЧНІ СТИБКИ

Такі вправи на сцені знаходять застосування у випадках, коли треба швидко подолати перепони: «паркан», «канаву», «калюжу», перестрибнути через стілець, ліжко або через партнера. Це є невелика підготовка до сценічних падінь. Практичні завдання: Поетапне відпрацювання окремих елементів: угруповання, рівноваги, стрибучість. На одну і на дві ноги, з опорою і без неї, з подальшим продовженням руху. На музичній основі та з текстом. Засвоєння вправ з рівноваги. Сценічні перенесення Ситуація, коли потрібно підняти на руки людину, перенести, покласти на якусь поверхню або опустити на підлогу. Один або двоє тягнуть одного, група несе одного. Разом з цим тренується скульптурність, сила, темпоритм актора. Практичні завдання: Звернути увагу на узгодженість дій, увагу, угруповання, «єдине

дихання», затакт. Вправи: сім, п'ять, четверо, троє несуть одного, перенесення на одному і на обох плечах, перенесення на руках. Техніка зпускання партнера на підлогу або іншу площину. Об'єднання комплексу в етюд на мовній та музичній основах. Засвоєння вправ з сценічного перенесення людини.

Тема 12. СЦЕНІЧНІ ПАДІННЯ

Основні технічні прийоми падінь на сцені. Підготовка до падінь, технічні прийоми, техніка безпеки. Ефект падіння — амплітуда і швидкість. Правдоподібність положення тіла у падінні, відповідно до реальності. Розслабленість при приземленні і напруга в момент удару, пострілу, осколка і т. д. Імітація удару. Угрупування окремих частин тіла. Практичні заняття: – Падіння на підлогу (на спину, на бік, на живіт, через голову, з просуванням). – Падіння зі стільця (вперед, назад, в сторону). – Падіння з висоти. – Падіння через перешкоду. – Будь-які види падінь зі зміною темпу в умовах запропонованих обставин, об'єднані в етюд. Відпрацювання необхідних елементів для виконання падінь (угруповання, розслаблення, рівновага). – Невеликі етюди з засвоєнням техніки падінь на різні теми. Прийоми сценічної боротьби без зброї. Необхідність освоєння техніки для виконання прийомів нападу і захисту, в тому, що б у глядача створювалося враження рукопашної сутички. Крім техніки велику роль грає внутрішня зібраність супротивників — це сприяє вірі. Прийоми побутових переймів і меншою мірою сцени боксу або самбо(додаткова техніка виконання). Звернути увагу на угруповання, рівновагу, координацію. Практичні завдання: Сценічний ляпас (оцінка, озвучування, гра). Бойова стойка, пересування, прямі, бокові удари і захисту від них. Захист тілом (ухилення), блоки. Парні вправи (зв'язки). Захвати, кидки (захист, блок, захоплення за горло і кидок через себе). Удар рукою, ногою з положення лежачи. Нескладні етюди. Засвоєння вправ з сценічної боротьби без зброї.

ТЕМА 13. ІСТОРИЧНЕ ФЕХТУВАННЯ

Шпага і дага. Бій на шпазі з дагою відноситься до історичного фехтування (XVI — початку XVII в.). Положення даги і шпаги. Призначення цебто. Техніка виконання нападу і захисту. Практичні завдання: Бойова стойка, позиції, пересування, подвійний укол й захист від нього. У відповідь атаки, дії на зброю, захвати. «Млин». Формування комбінації в різних запропонованих обставинах. Зміна партнерів, зміна темпу. Засвоєння вправ з бою шпагою і дагою. Шпага і кинджал. Логічне продовження бачення бою після цебто. Техніка виймання і положення вістря леза. Основні функції кинджала при веденні бою. Зміна положення стійки від епохи. Практичні завдання: Бойова стойка, випад, уколи і захист кинджалом, дії на зброю (захоплення). Формування комбінації в різних запропонованих обставинах. Зміна партнерів, зміна темпу. Засвоєння вправ з бою шпагою та кинджалом.

Шпага і плащ. Манера вести бій лівою рукою залишалася, якщо не було по якимось причинам кинджала, то в силу вступав плащ. Варіанти використання плаща (захист, напад). Малий і великий плащ. Права і інколи ліва стойка. Практичні завдання: Бойова стойка, захисту плащем, захвати (шпаги або голови супротивника), метання (в обличчя або на шпагу супротивника). Формування комбінації різних пропонованих обставин. Зміна партнерів між собою для закріплення комбінації з іншого боку, по можливості зміна темпу. Засвоєння вправ бою зі шпагою та плащем. Щит і меч. Історична довідка про дану зброю. Конструкція зброї, манера носити аксесуари. Характер руху. Техніка виконання. Особливості стійки і пересування. Призначення щита і його види. Особливості бою на лицарських сокирах. Темп ведення такого бою. Практичні заняття: Бойова стойка, тримання і оголення зброї, пересування, салют. Уколи (збоку, зверху, знизу), удари, захист. Захист і напад щитом. Пропоновані обставини. Різноманітні комбінації з пересуваннями, зміна партнерів. Засвоєння вправ бою зі щитом та мечем.

Тема 14. ШКОЛА СЦЕНІЧНОГО ФЕХТУВАННЯ

Бойова стойка Основне положення тіла фехтувальника. Стойка правою ногою вперед, як типове пристосування для бойових дій шпагою. Вихідне положення для бойової стойки. Постава у стойку та вихід з неї. Різновиди бойової стойки в різні часи. Історичне виправдовування. Практичні завдання: Положення рук, ніг, тулуба. Манера (актив, пасив), пересування, розвертання, відскік, «до бою», «збір». Засвоєння вправ з бойової стойки. Побутові дії шпагою. Умови при яких відбуваються дії. Ставлення до зброї, її значення. Поводження в суспільстві та бойовий ритуал. Засоби оголювання зброї та виклику на бій. Практичні завдання: Привітання оголеною шпагою. На чотири — до бою. Передання зброї при арешті або пошаною. Клятва на зброї. Відмова від бою. На три — вперед до бою. Вкладання зброї в піхви. Засвоєння вправ зі шпагою. Прості бойові прийоми. Техніка володіння для нанесення уколів, ударів і захистів від них. Уколи прямі і з перекладом. Складові частини і три простих удару. Шість основних захистів. Практичні завдання: Уколи в груди, живіт, стегно і в нижню частину стопи. Удари по голові, по правому і лівому боці. Техніка виконання шести захистів. «Показати укол», «коли», «рубати», «закрийся».

Вправи в парах разом з пересуваннями, зміна партнерів, збільшення по темпу. Засвоєння вправ з бойових прийомів. Складні бойові прийоми складаються з кругових ударів і захистів. Цей тип ударів рідко застосовується на початку атаки, але ними користуються з метою продовження фехтувальної фази. При кругових захистах набагато зручніше продовжувати фразу, оскільки ставлять зброю в зручне положення і застосовуються при уколах. Безпечні для оточуючих при груповій бійки, крім кругового удару по лівому боці, кругової по голові справа. Вивчення з бойової стойки. Практичні завдання: Вправи: удар колом справа і зліва по голові і по правому і лівому боці супротивника. Кругова друга, третя,

четверта і перша. Збільшення амплітуди при виконанні. Різні поєднання комбінацій зі зміною партнера. Засвоєння вправ складних бойових прийомів. Фехтувальна фраза Основний принцип побудови фехтувальної сцени. Сполучення в єдиний малюнок фехтувальних дій. Складові частини фехтувальної фрази. Практичні завдання: Побудова за допомогою фехтувальної фрази залікової комбінації. Робота під керівництвом викладача. Вправи на побудову композиції бою.

6. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин										
	денна форма										
	усього	у тому числі									
		л	п	практ.	і	сам.р.					
1	2	3	4	5	6	7					
Модуль 1.											
Змістовий модуль 1. ПЛАСТИЧНІСТЬ											
Тема 1. СКУЛЬПТУРНІСТЬ ТІЛА В РУСІ І СТАТИЦІ	15	4		10	-	5					
Тема 2. КРУПНИЙ ПЛАН РУХУ	15	4		10	-	5					
Тема 3. ЖЕСТ ЯК ОДИН ІЗ ЗАСОБІВ ВИРАЖЕННЯ ДІЇ	15	4		10	-	5					
Тема 4. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПЛАСТИКИ РУК ТА НІГ	15	4		10	-	5					
Тема 5. РОЗВИТОК РИТМІЧНОСТІ	15	4		10		5					
Тема 6. ТЕМПОРИТМ СЦЕНІЧНОЇ ДІЇ	15	4		10	-	5					

Тема 7. ОСОБЛИВОСТІ ПОБУТОВОЇ ПЛАСТИКИ РУХІВ (різні історичні епохи)	15	4		10	-	5						
Разом за змістовим модулем 1	105			70		30						
Змістовий модуль 2	СТИЛІСТИКА РУХІВ, МАНЕР ТА ЕТИКЕТУ (різні історичні епохи)											
Тема 8. СТИЛЬОВІ ОСОБЛИВОСТІ ПЛАСТИКИ ІСПАНСЬКОГО ДВОРЯНСТВА XVII ст.	5			1		4						
Тема 9. СТИЛЬОВІ ОСОБЛИВОСТІ ПЛАСТИКИ ФРАНЦУЗЬКОГО ДВОРЯНСТВА XVIII ст.	5	4		1		4						
Тема 10. СТИЛЬОВІ ОСОБЛИВОСТІ ПЛАСТИКИ УКРАЇНСЬКОЇ ЕЛІТИ XVI-XVII ст.	5	4		1		4						
Тема 11. СЦЕНІЧНІ СТРИБКИ	5			1		4						
Тема 12. СЦЕНІЧНІ ПАДІННЯ	5			2		3						

ТЕМА 13. ІСТОРИЧНЕ ФЕХТУВАННЯ	10		2		8						
Тема 14. ШКОЛА СЦЕНІЧНОГО ФЕХТУВАННЯ	10		2		8						
Разом за змістовим модулем 2	45	2	10	-	35						
Усього годин	150	4	80	-	70						

7.ВИМОГИ З ВИКОНАВСЬКО-ТЕХНІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Впродовж терміну навчання здобувачі вищої освіти студенти повинні виробити:

-вміти практично показати, як треба працювати над оперною, оперетковою партією та уривком шляхом пластичного рішення.

-вміння самому виступити у ролі постановника пластичних сцен або уривку з п'єси.

-оволодіти у повній мірі практичними основами сценічної пластики;

-виробити оптимальну методику виконання пластичної виразності з урахуванням індивідуальних особливостей студента.

-

8.САМОСТІЙНІ ЗАНЯТТЯ СТУДЕНТІВ

№	Теми занять
1	2
1	<p>Тема 1. СКУЛЬПТУРНІСТЬ ТІЛА В РУСІ І СТАТИЦІ</p> <p>Виконайте: 1. Вправи — при ході, бігі та підскоках, в випадках, присіданнях, на розвиток уваги: На підлозі — стоячи, сидячи, на вколішках, лежачи.</p> <p>2. Із застосуванням гімнастичної стінки. – Із застосуванням гімнастичної лавки.</p> <p>3. Парна гімнастика (на підлозі, біля гімнастичної стінки, із застосуванням гімнастичної лавки та стільця).</p> <p>4. Навички фізичних рухів з партнером.</p> <p>5. Правильна хода, положення стоп, колін. Кореляція постави, з різними положеннями рук. З перенесенням уваги на інші об'єкти або партнерів. Зміна темпу музичної структури.</p>
2	<p>Тема 2. КРУПНИЙ ПЛАН РУХУ</p> <p>Виконайте: Підготовчі вправи: згуртування, переكاتи, баланс підскоки.</p> <p>1. Перекиди вперед, назад, з опорою на одну руку та без опори. Парні перекиди, Перекиди з використанням стільців и столів. Бойові переكاتи «міст», стойка (на лопатках, руках).</p> <p>2. Стойки на лопатках, на голові й руках, стойка на одному плечі, стойка на стільці, ходьба на руках.</p> <p>3. Каскадні стрибки: каскад з місця, каскад з розбігу, каскад вдвох.</p> <p>4. Парні вправи: сісти на плече партнера, сісти верхом на шию партнера, стойка на колінках партнера, на плечах партнера, на спині, переворот назад через спину партнера.</p> <p>5. Перевертання та переكاتи через перепони. Опорні та безопорні стрибки.</p>
3	<p>Тема 3. ЖЕСТ ЯК ОДИН ІЗ ЗАСОБІВ ВИРАЖЕННЯ ДІЇ</p> <p>Виконайте: 1. Скоординувати свої жести, скоординувати свої жести в залежності від жестів партнера, партнери повинні взаємно скоординувати прості і складні жести, теж саме зі зміною темпу і кількості партнерів, етюди: «Клятва», «Коронація», «Вінчання», «Зміна караулу» і т. д.</p> <p>2. Тренувати внутрішню здатність до виконуваних дій у поєднанні з готовністю тіла. Придумати власні вправи в умовах пропонуваніх</p>

	<p>обставин (побутові, фантастичні і т. д.).</p> <p>3. Розвиток рухливості суглобів пальців, кистей, ліктів, плечового пояса, а також розробка м'язових груп кистей передпліч, плечей і над плечей обох кінцівок.</p> <p>4. Симетричні і асиметричні рухи обох рук (моторного, танцювального, і стилізованого характеру). – Вправи на взаємодію рук в русі і в їх протидії (відштовхнути обома рукам від себе або притягти до себе, однією притягнути, а іншою відштовхнути і так далі ...). – Амплітуда жесту, рух зі зміною енергії, темпу одних і тих рухів в залежності від змісту і психоемоційного стану жесту. – Механізм стилізованого жесту (імпульс і хвиля — загальне та індивідуальне). – Вправа з уявленими предметами (передача відчуттів фізичного стану уявленого предмету, форми, ваги і т. д.).</p> <p>5. Вдосконалення пластики жесту за допомогою розвитку рухливості суглобів обох кінцівок (розвоти, хвилеподібні і змієподібні рухи в пальцях, кистях, всією рукою). Виконання вправ на взаємодію рук, на симетричне і асиметричне єднання жестів.</p>
4	<p>Тема 4. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПЛАСТИКИ РУК ТА НІГ</p> <p>Виконайте: 1. Вправи: - на розвиток рухливості пальців, кисті, ліктів, плеча, суглобів і всієї руки в цілому; - на симетричні та асиметричні рухи правої і лівої рук (моторного, танцювального або стилізованого характеру); - побудовані за принципом взаємодії обох рук або їх протидії (стиснути - розтягнути обома руками, притягнути - відштовхнути; або правою рукою - до себе, лівою - від себе і ін.); - рухи із зміною сили, розміру, темпу одних і тих же рухів як вияв залежності змістового і емоційного значення жесту.</p> <p>2. Кидання і лов одного м'яча(предмета), вправу з двома м'ячами, перекидання м'ячів з рук в руку і з партнером, кидання двох м'ячів каскадом, кидання двох м'ячів однією рукою, перекидання трьох м'ячів з руки в руку. Зі зміною темпу і під акомпанемент з піснею, текстом.</p> <p>3. Вправи з пластичних прийомів. Ноги актора — це базовий інструмент, опора всього тіла. Його винятковість полягає в тому, що його фізичний стан в пластичному малюнку займає попереджаємий стан, що впливає на втілення пластичної виразності актора в цілому, як у статиці, так і в динаміці. Позиція ніг: у положенні сидячи, стоячи, при ходьбі як знак і жест. Виявлення характеру, поведінки в пластиці ніг. (Хо́да: моряка, балерини, фехтувальника, хо́да дитини і старого і т. д.).</p> <p>4. Вдосконалення пластичної виразності ніг за допомогою розвитку рухливості суглобів і еластичності м'язів. – Зміцнення м'язового апарату виконанням спеціальних вправ і поліпшення стрибучості.</p> <p>5. Відпрацювання стилізованих рухів, що імітують пересування в</p>

	<p>просторі. – Виявлення характерних прикладів положень позицій ніг в різних життєвих ситуаціях, у тому чи іншому емоційному стані, а так само шляхом вивчення творів живопису, скульптури та графіки.</p>
5	<p>Тема 5. РОЗВИТОК РИТМІЧНОСТІ</p> <p>Виконайте: 1. Вправи для розвитку вміння відчувати свої тіло, володіти ним.</p> <p>2. Уловлювати мелодію і передавати її характер відповідним рухом. Це більш ускладнена координація тіла, так як узгодження активності м'язів пов'язані з музичним ритмом і уявою. Даний комплекс спрямований на успішне виконання не тільки рухової дії, а й спілкування з партнером, предметом в умовах сценічного завдання. Суміжні поняття — ритм, темп, метр в різних видах мистецтва. При виконанні вправ можна діяти повільно, помірно, швидко і т.п.</p> <p>3. Вправи — «у парку», «танцмайданчик», «теніс». При цьому можна використовувати як уявлені предмети так і реальні.</p> <p>4. Скласти власну композицію на вибрану музичну тему зі зміною темпоритму.</p> <p>5. Групова ритмічна пластична імпровізація. Організуючим початком групової ритмічної пластичної імпровізації є ретельно підібрана музична композиція. Однак, процес вирішення поставленого завдання перед групою, може проходити в абсолютній тиші, де організація обумовлена поетичним текстом, знання якої заздалегідь визначено всіма учасниками групової ритмічної пластичної імпровізації. Вправи — «квадрат», «8-ми косинець», «передача імпульсу», «життя середовища». Засвоєння вправ на творчу фантазію.</p>
6.	<p>Тема 6. ТЕМПОРИТМ СЦЕНІЧНОЇ ДІЇ</p> <p>Виконайте: 1. Темп і ритм руху. Слухове, зорове і м'язове сприймання темпоритму. Ритмічність як навички просторово-часової організації руху. Ритмічна пам'ять. Рух ритмічний і ритмізований. Ритмічний малюнок образу (ритмічна партитура).</p> <p>2. Умовність пластики у сценічному мистецтві. Внутрішня характерність образу та її пластичний вияв. Сильова і жанрова окресленість рухів. Відбір пластичних засобів за ознаками стилю і жанру.</p> <p>3. Музичність сценічної дії та пластична гармонія, її зміст і форма. Музикальність актора, як чутливість апарату втілення до відтінків і змін сценічної дії. Композиційні прийоми музичного мистецтва в</p>

	<p>театральній режисурі. Музика та її роль у створенні атмосфери ролі. Пластичний мотив та пластичний акцент. Композиційні принципи: мізансценування дії у виставі, повторення, контраст, варіація.</p> <p>4. Уміння акомпанувати всім тілом або його частиною, застосування пластичної поліфонії, на контрасті музичного твору, пластичні та еверетмічні рухи поєднані в етюд.</p> <p>5.Робота з уявленим предметом, основні поняття про темпоритм сценічної дії у «мертвій точці», часткове уподібнення темпоритму сценічної дії (рука-під нос, рука-стіна, кисть-змія, кисть-риба, кисть-медуза, нога-мітла,) і повне уподобання.</p>
7.	<p>Тема 7. ОСОБЛИВОСТІ ПОБУТОВОЇ ПЛАСТИКИ РУХІВ (різні історичні епохи)</p> <p>Виконайте: 1.Поводження з аксесуарами. Особливі навички поводження з елементами аксесуарів на вулиці, на прийомі, вдома. Їх зовнішній вигляд та призначення.</p> <p>2. Комплекс вправ на вдосконалення володінням трикуткою, шпагою, тростиною, лорнетом, хустинкою, віялом, шаллю. Виявлення характеру через предмет.</p> <p>3.Історична конкретність у зображенні епохи і міра художньої умовності в реалістичному театрі. Етикет зовнішньої поведінки. Соціальний зміст етикету і форми його вияву. Конкретний зміст етикетної дії та її стилізація в пластиці. Користування аксесуарами Особливості користування речами світської необхідності: головним убором, тростиною, віялом, рукавичками, парасолькою.</p> <p>4.Комплекс вправ на поводження з циліндром, тростиною, віялом, рукавичками, парасолькою.</p> <p>5.Види уклонів з циліндром, поводження циліндром та тростиною з урахуванням ходи.</p>
8.	<p>Тема 8. СТИЛЬОВІ ОСОБЛИВОСТІ ПЛАСТИКИ ІСПАНСЬКОГО ДВОРЯНСТВА XVII ст.</p> <p>Виконайте: 1.Засвоєння стильових особливостей пластики іспанського дворянства XVII ст. (осанка, хода, поводження зі зброєю, плащем, капелюхом, віялом, характерні пози і жести).</p> <p>2.Чоловічі та жіночі поклони. Вплив особливостей костюму на пластику. Манери та етикет поведінки при вітаннях та бесіді. Клятва. Правила виклику на дуель. Елементи релігійного ритуалу католицької церкви.</p> <p>Хода з поклонами, позами, жестами, хода в парах (кавалер з дамою) і без партнера.</p>

	<p>3.Рухи з плащем, віялом, капелюхом під час ходи та в позах, стоячи і сидючи. Жіноча та дівоча постава та уклін. Чоловіча постава: подвійний та потрійний уклін. Рухи руками та головою. Вправи на вдосконалення пластики.</p> <p>4.Вправи з урахуванням особливостей епохи. Поводження з плащем, капелюхом та віялом Особливі навички поведження з предметами повсякденного побуту. Зовнішній вигляд значення та застосування.</p> <p>5.Вправи на вдосконалення вміння поводитися зі шляпою, віялом, плащем, парасолькою, хусточкою.</p>
9.	<p>Тема 9. СТИЛЬОВІ ОСОБЛИВОСТІ ПЛАСТИКИ ФРАНЦУЗЬКОГО ДВОРЯНСТВА XVIII ст.</p> <p>Виконайте: 1.Засвоєння стильових особливостей пластики французького дворянства XVIII ст. (осанка, хода, поведження з тростиною, віялом). Чоловічий і жіночий уклін, постава і хода. Франція.</p> <p>2.Стильова поведінка та етикет, прийняті при королівському дворі і в колах знаті XVIII ст. Особливості жіночого та чоловічого костюма характерного для цієї епохи.</p> <p>3.Поклони та вітальні жести. Хода з поклонами і позами. Поєднання жестів з ходою, рух парами (кавалер з дамою) і без партнера.</p> <p>4.Користування аксесуарами.</p> <p>5.З'єднання ходи з жестами і поклонами. Вітальний жест при ходьбі. Реверанс. Граціозні руки. Повітряний поцілунок.</p>
10.	<p>Тема 10. СТИЛЬОВІ ОСОБЛИВОСТІ ПЛАСТИКИ УКРАЇНСЬКОЇ ЕЛІТИ XVI-XVII ст.</p> <p>Виконайте: 1.Засвоєння стильових ознак пластики російського боярства XVI-XVII ст. (осанка, хода, поклони, характерні пози та жести). Елементи релігійного ритуалу православної церкви. Поєднання ходи з позами, жестами, поклонами, із застосуванням аксесуарів.</p> <p>2.Засвоєння стильових ознак пластики різних верств суспільства в Україні і Росії XIX ст. Особливості пластики світської людини, військового, чиновника, (постава, хода, жестикуляція, способи втілення).</p> <p>3.Поведінка та манери панянки і офіцера, світської дами та чоловіка (Україна, Росія). Засвоєння стильових ознак пластики різних верств суспільства Росії XIX ст. Особливості пластики світської людини, військового, чиновника, священика. Постава, хода, жестикуляція. Особливості жіночої пластики. Принципові особливості вбрання</p>

	<p>різних прошарків суспільства.</p> <p>4.Особливості жіночої пластики (осанка, хода, жести, поклони). Хода з поклонами, рукостисканням, позами. Хода парами (кавалер з дамою) в різних обставинах (бал, прогулянка). Користування при спілкуванні з партнером аксесуарами (головним убором, тростиною, віялом, рукавичками).</p> <p>5.Вправи на вдосконалення пластики і манер. Хода з поклонами, рукостисканням, позами, зупинка, розворот. Хода парами. Прийом, прогулянка, світська бесіда. Кніксен, робота з юбкою, шлейфом. Запропонувати пані руку, сісти. Віддання честі.</p>
11.	<p>Тема 11. СЦЕНІЧНІ СТРИБКИ</p> <p>Виконайте: 1.Вправи, що знаходять застосування у випадках, коли треба швидко подолати перепони: «паркан», «канаву», «калюжу», перестрибнути через стілець, ліжко або через партнера. Це є невелика підготовка до сценічних падінь.</p> <p>2. Поетапне відпрацювання окремих елементів: угруповання, рівноваги, стрибучість. На одну і на дві ноги, з опорою і без неї, з подальшим продовженням руху. На музичній основі та з текстом.</p> <p>3.Вправи з рівноваги. Сценічні перенесення Ситуація, коли потрібно підняти на руки людину, перенести, покласти на якусь поверхню або опустити на підлогу. Один або двоє тягнуть одного, група несе одного. Разом з цим тренується скульптурність, сила, темпоритм актора.</p> <p>4.Звернути увагу на узгодженість дій, увагу, угруповання, «єдине дихання», затакт.</p> <p>5. Вправи: сім, п'ять, четверо, троє несуть одного, перенесення на одному і на обох плечах, пере- несення на руках. Техніка зпускання партнера на підлогу або іншу площину. Об'єднання комплексу в етюд на мовній та музичній основах.</p>
12.	<p>Тема 12. СЦЕНІЧНІ ПАДІННЯ</p> <p>Виконайте: 1.Основні технічні прийоми падінь на сцені. Підготовка до падінь, технічні прийоми, техніка безпеки. Ефект падіння — амплітуда і швидкість. Правдоподібність положення тіла у падінні, відповідно до реальності. Розслабленість при приземленні і напруга в момент удару, пострілу, осколка і т. д. Імітація удару. Угруповання окремих частин тіла.</p> <p>2.Падіння на підлогу (на спину, на бік, на живіт, через голову, з просуванням). – Падіння зі стільця (вперед, назад, в сторону). – Падіння з висоти. – Падіння через перешкоду. – Будь-які види падінь зі зміною темпу в умовах запропонованих обставин, об'єднані</p>

	<p>в етюд.</p> <p>3.Відпрацювання необхідних елементів для виконання падінь (угруповання, розслаблення, рівновага). – Невеликі етюди з засвоєнням техніки падінь на різні теми.</p> <p>4.Прийоми сценічної боротьби без зброї. Необхідність освоєння техніки для виконання прийомів нападу і захисту, в тому, що б у глядача створювалося враження рукопашної сутички. Крім техніки велику роль грає внутрішня зібраність супротивників — це сприяє вірі. Прийоми побутових переймів і меншою мірою сцени боксу або самбо(додаткова техніка виконання). Звернути увагу на угруповання, рівновагу, координацію.</p> <p>5.Завдання: Сценічний ляпас (оцінка, озвучування, гра). Бойова стойка, пересування, прямі, бокові удари і захисту від них. Захист тілом (ухилення), блоки. Парні вправи (зв'язки). Захвати, кидки (захист, блок, захоплення за горло і кидок через себе). Удар рукою, ногою з положення лежачи. Нескладні етюди.</p>
13.	<p>ТЕМА 13. ІСТОРИЧНЕ ФЕХТУВАННЯ</p> <p>Виконайте: 1.Завдання: Бойова стойка, позиції, пересування, подвійний укол й захист від нього. У відповідь атаки, дії на зброю, захвати. «Млин». Формування комбінації в різних запропонованих обставинах. Зміна партнерів, зміна темпу.</p> <p>2.Шпага і кинджал. Логічне продовження бачення бою після цебто. Техніка виймання і положення вістря леза. Основні функції кинджала при веденні бою. Зміна положення стійки від епохи.</p> <p>Практичні завдання: Бойова стойка, випад, уколи і захист кинджалом, дії на зброю (захоплення). Формування комбінації в різних запропонованих обставинах. Зміна партнерів, зміна темпу.</p> <p>3.Шпага і плащ. Манера вести бій лівою рукою залишалася, якщо не було по якимось причинам кинджала, то в силу вступав плащ. Варіанти використання плаща (захист, напад). Малий і великий плащ. Права і інколи ліва стойка.</p> <p>Практичні завдання: Бойова стойка, захисту плащем, захвати (шпаги або голови супротивника), метання (в обличчя або на шпагу супротивника). Формування комбінації різних пропонованих обставин. Зміна партнерів між собою для закріплення комбінації з іншого боку, по можливості зміна темпу.</p> <p>4.Щит і меч. Історична довідка про дану зброю. Конструкція зброї, манера носити аксесуари. Характер руху. Техніка виконання. Особливості стійки і пересування. Призначення щита і його види. Особливості бою на лицарських сокирах. Темп ведення такого бою.</p> <p>5.Практичні заняття: Бойова стойка, тримання і оголення зброї, пересування, салют. Уколи (збоку, зверху, знизу), удари, захист. Захист і напад щитом. Пропоновані обставини. Різноманітні</p>

	комбінації з пересуваннями, зміна партнерів.
14.	<p>Тема 14. ШКОЛА СЦЕНІЧНОГО ФЕХТУВАННЯ</p> <p>Виконайте: 1.Бойова стойка Основне положення тіла фехтувальника. Стойка правою ногою вперед, як типове пристосування для бойових дій шпагою. Вихідне положення для бойової стойки. Постава у стойку та вихід з неї. Різновиди бойової стойки в різні часи. Історичне виправдовування.</p> <p>Практичні завдання: Положення рук, ніг, тулуба. Манера (актив, пасив), пересування, розвертання, відскік, «до бою», «збір».</p> <p>2.Побутові дії шпагою. Умови при яких відбуваються дії. Ставлення до зброї, її значення. Поводження в суспільстві та бойовий ритуал. Засоби оголювання зброї та виклику на бій.</p> <p>Практичні завдання: Привітання оголеною шпагою. На чотири — до бою. Передання зброї при арешті або пошаною. Клятва на зброї. Відмова від бою. На три — вперед до бою. Вкладання зброї в піхви.</p> <p>3.Прості бойові прийоми.Техніка володіння для нанесення уколів, ударів і захистів від них. Уколи прямі і з перекладом. Складові частини і три простих удару. Шість основних захистів.</p> <p>Практичні завдання: Уколи в груди, живіт, стегно і в нижню частину стопи. Удари по голові, по правому і лівому боці. Техніка виконання шести захистів. «Показати укол», «коли», «рубати», «закрийся». Вправи в парах разом з пересуваннями, зміна партнерів, збільшення по темпу.</p> <p>4. Складні бойові прийоми складаються з кругових ударів і захистів. Цей тип ударів рідко застосовується на початку атаки, але ними користуються з метою продовження фехтувальної фази. При кругових захистах набагато зручніше продовжувати фразу, оскільки ставлять зброю в зручне положення і застосовуються при уколах. Безпечні для оточуючих при груповій бійки, крім кругового удару по лівому боці, кругової по голові справа. Вивчення з бойової стойки.</p> <p>5.Практичні завдання: Вправи: удар колом справа і зліва по голові і по правому і лівому боці супротивника. Кругова друга, третя, четверта і перша. Збільшення амплітуди при виконанні. Різні поєднання комбінацій зі зміною партнера. Фехтувальна фраза Основний принцип побудови фехтувальної сцени. Сполучення в єдиний малюнок фехтувальних дій. Складові частини фехтувальної фрази. Практичні завдання: Побудова за допомогою фехтувальної фрази залікової комбінації. Робота під керівництвом викладача.</p>

--	--

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль: візуальний перегляд частини програми із сценічного руху.

Семестровий контроль: академічні публічні экзамени у формі виступу із сценічного руху, з яких екзамен VIII-го семестру – *підсумкова атестація*.

Система контролю включає виконання усього матеріалу із сценічного руху за навчальними вимогами, обов'язково, напам'ять.

Підсумковий контроль – іспит.

10. РОЗПОДІЛ БАЛІВ

2Курс

3 семестр		4 семестр	
Залікова програма Змістовий модуль 1	Сценічний рух Змістовий модуль 2	Залікова програма Змістовий модуль 3	Сценічний рух Змістовий модуль 4
30%	70%	30%	70%
100%		100%	

I і III змістовні модулі кожного семестру передбачають виконання 1-го оперного (опереткового) уривку, який оцінюється - 100б., (30 % семестрової оцінки).

II і IV змістовні модулі кожного семестру передбачає виконання 2-х оперних (опереткових) уривків, які оцінюються так само – 100 б. та результат дорівнює 70% відсоткам семестрової оцінки.

Семестрова оцінка підраховується наступним чином:

$$A \times 0.3 + B \times 0.7,$$

Де А - оцінка I(III) модулю,

В- оцінка II(IV) модулю.

11. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ : НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою		
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку	
90 – 100	A	5	відмінно	зараховано
82 – 89	B	4	добре	
74 – 81	C	4 –		
64 – 73	D	3	задовільно	
60 – 63	E	3 –		
35 – 59	FX	2	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни		не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

ЛІТЕРАТУРА

1.Бурназова В.В. Виконавська самостійність у системі формування професійної компетентності майбутніх фахівців музичного мистецтва. Розвиток творчого потенціалу майбутніх фахівців мистецьких дисциплін як фактор їх професійної самореалізації : колективна монографія / Мартиненко О. В. та ін. ; за ред. А. І. Омельченко. Мелітополь : Видавець ПП Скребейко П. В., 2019. 361 с. С 72-87.

2.Довідник ВНЗ: Вища освіта [Електронний ресурс] / Osvita.ua. – 2017. – Режим доступу: www.osvita.ua/vnz/guide/search-17-0-0-122-0.html – Назва з домашньої сторінки з Інтернету.

3.Кафедра режисури драматичного театру та акторської майстерності [Електронний ресурс] / Київський національний університеті культури і мистецтв. – Режим доступу: www.frishb.knukim.edu.ua/kafedra-rezhisuri-dramatichnogo-teatru-ta-aktorskogo-mistetstva.html – Назва з домашньої сторінки з Інтернету.

4.Кафедра режисури естради і масових свят [Електронний ресурс] / Київський національний університеті культури і мистецтв. – Режим доступу: www.frishb.knukim.edu.ua/kafedra-rezhisuri-estradi-i-masovikh-svyat.html – Назва з домашньої сторінки з Інтернету.

5.Корнішева Т.Л. Виконавська культура як предмет розгляду з позицій діяльнісного підходу Międzynarodowa Naukowo-Praktyczna Konferencja

«Badania podstawowe i stosowane: wyzwania i wyniki» (30.08.2016 - 31.08.2016) – Warszawa. 2016/8. Warszawa: Wydawca: Sp. z o.o. «Diamond trading tour» с. 25-29.

6. Інститут кіно і телебачення [Електронний ресурс] / Київський національний університеті культури і мистецтв. – Режим доступу: www.ikitb.knukim.edu.ua/kafedry/kafedra-aktoriv-kino.html – Назва з домашньої сторінки з Інтернету.

7. Факультет музичного мистецтва [Електронний ресурс] / Київський національний університеті культури і мистецтв. – Режим доступу: www.fmm.knukim.edu.ua/kafedri/kafedra-folkloru-narodopisenного-ta-khorovого-mistetstva/distsiplini.html – Назва з домашньої сторінки з Інтернету.

8. □ Knowledge in motion: perspectives of artistic and scientific research in dance/ Sabine Gehm, ed. Bielefeld: Transcript, 2007

9. Konzepte der Tanzkultur: Wissen und Wege der Tanzforschung/ Margrit Bischof a.o., Hrsgs. Bielefeld: Transcript, 2010

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Прийоми акторської майстерності та імпровізаційні вправи на заняттях із сценічного руху як одна з умов самореалізації учнів вокально-хорового відділення: http://osvita.ua/school/lessons_summary/upbring/37435/

2. Сценичний рух — основа органічної поведінки: <http://book.net/index.php?bid=22517&chapter=1&p=achapter>

3. Основи сценічного руху: <http://bookitut.ru/Osnovy-sczenicheskogo-dvizheniya.html>

4. Книги, статті, учебники по мастерству актера, сценической речи, сценическому движению, истории театра: <http://www.krispen.narod.ru/knigi.html>

5. Н. Т. Белякова. Фигура, Грация, Осанка: <http://ivanstor.narod.ru/fgo/index.htm>

6. Вправи на розвиток пластичності: <http://www.godmol.ru/sport/139-plastichnost.html>